

Arbetsmarknadsdepartementet

Yttrande angående ILO:s rapport IV(1) A framework for quality apprenticeships

Svenska ILO-kommittén har av regeringen ombetts att yttra sig över ILO:s rapport IV(1) A framework for quality apprenticeships med åtföljande frågeformulär. En länk till rapporten och frågeformuläret finns via följande länk.

https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_731155.pdf

ILO-kommittén har i sin tur remitterat ärendet till Arbetsförmedlingen, Arbetsmiljöverket, IFAU, Landsorganisationen i Sverige, Myndigheten för yrkeshögskolan, Skolverket, Svenskt Näringsliv, Sveriges Akademikers Centralorganisation, Sveriges Kommuner och Regioner, Tillväxtanalys, Tillväxtverket och Tjänstemännens Centralorganisation.

Remissyttrandena bifogas.

ILO-kommitténs synpunkter

ILO-kommittén välkomnar att ILO uppmärksammar frågan om lärlingar. Väl fungerande lärlingssystem kan bidra till en god utbildning och underlätta övergången från utbildning till arbete. Ett lärlingssystem kan vara till nytta för unga personer, men också för vuxna. Det är viktigt att motverka att personer utnyttjas inom ramen för lärlingssystem.

Lärlingssystem skiljer sig åt mellan olika länder. Det är viktigt att ett eventuellt ILO-instrument inte blir för detaljerat. Det måste finnas utrymme för varje medlemsstat att forma sina lärlingssystem utifrån sina respektive förutsättningar och de behov som finns i olika sektorer

och branscher. Ett för detaljerat och hårt reglerat instrument riskerar även att göra lärlingssystemet mindre flexibelt och därmed svårare att snabbt anpassa till utvecklingen i samhället och olika behov som kan uppkomma på arbetsmarknaden. Ett eventuellt instrument måste lämna utrymme för att väl fungerande lärlingssystem ska kunna fortsätta. Det är viktigt att det finns stora möjligheter för arbetsmarknadens parter att komma överens om lärlingsutbildningar.

Det bör vara upp till varje medlemsstat att avgöra frågor i sak om t.ex. lön, arbetstid och ledighet. Ett eventuellt instrument bör i dessa avseenden endast innehålla bestämmelser om att nationella lärlingssystem bör innehålla sådana bestämmelser.

Ett eventuellt instrument bör inte kräva att medlemsstaterna ska anta processer för att avgöra om ett visst yrke är lämpligt för ett lärlingssystem såsom kompetenskrav för olika yrken, lämpligheten av lärlingsutbildning för att uppnå kompetens för visst yrke samt omfattning av lärlingsutbildningar både vad gäller tid och innehåll.

Ett eventuellt instrument bör inte heller kräva att medlemsstaterna ska anta yrkesspecifika standarder för lärlingsutbildning såsom ålder för utbildningen, vilka förkunskaper som ska krävas för viss lärlingsutbildning, andel lärlingar i förhållande till övrig personal, längd på lärlingsutbildningen, andel teoretisk och praktisk utbildning i ett lärlingssystem, bedömning av uppnådda kunskaper och fullgjord lärlingsutbildning.

Det är viktigt att ett eventuellt instrument pekar på vikten av att främja jämställdhet, mångfald och social inkludering. Det är också viktigt att ett eventuellt instrument pekar på vikten av att lärlingar omfattas av samma arbetsmiljöregler som övrig personal och också skyddas mot diskriminering, våld och trakasserier.

Mot denna bakgrund anser ILO-kommittén att ett eventuellt instrument bör ha formen av en rekommendation.

ILO-kommitténs svar på frågeformuläret

Frågeformuläret innehåller flera mycket detaljerade frågor som inte i alla delar kan besvaras i detta skede av processen. ILO-kommittén lämnar här svar på ett antal av de frågor som ställs i frågeformuläret, och hänvisar i övrigt till vad som anförs under rubriken ovan.

2. (b) If an instrument is to be adopted it should take the form of a recommendation.
9. No. It might be difficult to define the word “apprenticeship” due to the fact that apprenticeships and the definition of the word “apprenticeship” vary among member states.
12. No. Recognition of prior learning must be left to the member states.

13. No.
17. Yes.
20. (a) No.
(b) No.
(c) No.
(d) No.
(e) No.
21. (a) No.
(b) No.
(c) No.
(d) No.
(e) No.
(f) No.
(g) No.
(h) No.
(i) No.
(j) No.
(k) No.
(l) No.
(m) No.
22. Yes.
24. (a) No. A possible instrument should only refer to appropriate remuneration, not to levels of remuneration.
(b) Yes. A possible instrument should however not regulate the specified limits.
25. (a) No.
(b) No.
(c) No.
27. Yes.
30. No.
31. Yes.
32. A possible instrument should provide that members should take measures to promote equality, diversity and social inclusion in apprenticeships.
34. (a) No.
(b) No.
(g) Yes.

Svenska ILO-kommitténs slutsats

ILO-kommittén anser att om ett ILO-instrument ska antas så bör det ske i form av en rekommendation. Instrumentet bör endast innehålla en övergripande reglering med principer för lärlingssystem och ge stort utrymme för medlemsstaterna att själva utforma sina lärlingssystem med beaktande av de särskilda förutsättningar som finns i respektive medlemsstat och bransch och där stor hänsyn tas till överenskommelser mellan arbetsmarknadens parter.

I beslutet i detta ärende har deltagit undertecknad ordförande Per Ewaldsson, ledamöterna Catharina Nordlander, Barbro Köhler Krantz, Niklas Beckman, Amelie Berg, Oscar Ernerot, Tina Nordling, Elise-Marie Donovan och ersättaren Jeanette Grenfors.

Arbetsgivarrepresentanterna från Svenskt Näringsliv och Sveriges Kommuner och Regioner har reserverat sig mot beslutet i enlighet med bilaga 1 och 2.

Närvarande har även varit Claudia Jiménez Guala, Sofie Lagerstedt, Annette Elfborg och adjungerade Charlott Sjögren från sekretariatet, ersättarna Thomas Jansson, John Losenborg, Anders Jonsson, Sophie Silverryd och Anna Gustafsson samt experterna Frida Öhlén, Sofie Rykowski, Mikael Hellgren, Atosa Anvarizadeh, Fredrik Karlman och Anna Nygård.

Ärendet har handlagts av undertecknad sekreterare.

För Svenska ILO-kommittén

Per Ewaldsson
Ordförande

Sofie Lagerstedt
Sekreterare

Reservation från arbetsgivarrepresentanterna från Svenskt Näringsliv i ILO-kommittén med anledning av kommitténs remissyttrande över ILO:s rapport IV(1) A framework for quality apprenticeships

Svenskt Näringsliv reserverar sig mot yttrandet över ILO:s rapport IV(1) A framework for quality apprenticeships. Föreningen anser att befintliga system är tillräckliga och att ILO inte ska anta ett instrument på området.

Det finns stora skillnader i system för utbildning och lärlingar länder emellan. Skillnaderna gäller exempelvis betydelsen av begrepp och centrala legala förutsättningar som om det råder en anställning eller om lärlingen befinner sig i utbildning. Frågor om lärlingsskap regleras därför bäst på nationell nivå utifrån de specifika förutsättningarna som råder där. Mot bakgrund av ILO:s frågeformulär kommer ett eventuellt instrument sannolikt gå emot ambitionen som uttrycks i yttrandet genom att vara detaljerat och lämna lite utrymme åt anpassning på nationell nivå.

Reservation från arbetsgivarrepresentanten från Sveriges Kommuner och Regioner i ILO-kommittén med anledning av kommitténs remissyttrande över ILO:s rapport IV(1) A framework for quality apprenticeships

SKR reserverar sig mot svenska ILO-kommitténs yttrande angående ILO:s rapport IV(1) A framework for quality apprenticeships.

Förbundet anser att det inte bör antas ett ILO-instrument på området och att detta bör uttryckas tydligt i yttrandets slutsats.

Förbundet anser att befintliga regelverk är tillfyllest.

Utbildningssystem skiljer sig åt mellan olika länder och det är viktigt att det finns ett utrymme för att varje land och på sektors och branschnivå, kan anpassa lärlingsutbildningar och praktik utifrån sina respektive förutsättningar för bästa resultat. ILO:s frågeformulär visar att man tänker sig ett detaljerat instrument med litet utrymme för nationell anpassning.